

september 2015

SamenKerk⁷

Uitgave van het Bisdom Haarlem - Amsterdam

**4000 jongeren
in de kerk**

pagina 6

Cursusaanbod

pagina 14

**“Luisteraar...”
met Antoine Bodar**

pagina 18

In dit nummer

Woord van de bisschop	3
4000 jongeren in de kerk	6
Kort nieuws	9
Berichten uit het Muziek Instituut	10
Geloofsgesprek	11
Gerestaureerd in nieuwe luister	12
Cursusaanbod 2015-2016	14
Inspiratie	16
“Luisteraar...”	18
Evangelii Gaudium (1)	20
Besturencursus	22
De geheime boodschap van getallen	23
Van onderop	24
'n beetje crypto	26
Geboekt	27
Kort nieuws	28
Personalia	30
Wereldjongerendagen 2016	32

Colofon

Samen Kerk is het informatieblad binnen het Bisdom Haarlem - Amsterdam en verschijnt tienmaal per jaar nummer 7 jaargang nr. 40

Redactie

Christel Kerssens-Van der Pijl (eindred.), Wim Peeters (hoofdred.), Eric Fennis (wnd. hoofdred.), Maurice Lagemaat, Eric van Teijlingen, Petra Vermeer

Medewerkers

Marcel Poorthuis, Hein-Jan van Ogtrop, Marius van der Knaap, Michel Bakker, Martin Frederiks

Redactieadres:

Samen Kerk
Postbus 1053
2001 BB Haarlem
Telefoon: (023) 511 26 60, Faxnummer: (023) 511 26 59
IBAN: NL86 ABNA 0230 8523 19
E-mail: samenkerk@bisdomhaarlem-amsterdam.nl
Internet: www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl

De volgende uitgave verschijnt op 1 oktober 2015.

Abonnementsprijs:

€ 30,00 per jaar; buitenland: € 36,00 per jaar
Abonnementenadministratie: (023) 511 26 40

Advertenties:

Borgerpark Media
Postbus 8027
6060 AA Posterholt
Telefoon: (0475) 711 362
E-mail: info@borgerparkmedia.nl
www.borgerparkmedia.nl

Vormgeving/technische realisatie:

Novente vormgevers, Lunteren

Niets uit deze uitgave mag zonder toestemming worden overgenomen. Van sommige teksten en illustraties is de herkomst niet te achterhalen. Verantwoordelijken kunnen reageren via bovenstaand adres.

De redactie heeft een nieuw emailadres voor uw correspondentie met en copy voor het bisdomblad.

Een wereld in beweging

We beleven in onze dagen een werkelijke volksverhuizing. Tenminste 60 miljoen mensen wereldwijd hebben huis en haard verlaten op zoek naar vrede en een beter leven. En het zullen er nog veel meer worden. Velen zijn letterlijk verdreven door oorlog, geweld en vervolging. Anderen ontvluchten de armoede en uitzichtloosheid van hun vaderland. Voor velen is Europa het beloofde land. De Europese politici weten zich duidelijk geen raad en kunnen geen visie presenteren. Iedereen doet maar wat. Sommige landen richten prikkeldraadversperringen op, anderen zetten het leger in, en weer anderen bouwen uit nood tentenkampen en sleutelen aan hun procedures. Ondertussen groeit de stroom aan, en straks wordt het winter. Wat moeten we in Godsnaam doen ?

Ik zeg bewust ‘in Gods naam’. Het gaat tenslotte al lang niet meer alleen om goede asielprocedures en opvangmogelijkheden. We staan voor fundamentele humanitaire en daarmee ook religieuze vragen. Natuurlijk heeft ook de Kerk niet de pretentie alle antwoorden op deze sociale en politieke vragen te hebben, maar we hebben wel de taak om mee te denken met de samenleving vanuit het Evangelie en de sociale leer van de Kerk. Het eerste is: Hoe kijken we naar al die ontheemde mensen? De verleiding is erg groot om hen vooral te zien als gevaar, als vreemdelingen, indringers zelfs, die een bedreiging vormen voor onze eigen cultuur, voor onze sociale systemen en werkgelegenheid. En voor een deel is dat ook waar. Het zal onze samenleving onder druk zetten. Toch mag dat ons er niet van weerhouden hen allereerst te zien als mens, als broeder en zuster in nood. Iedere mens, zeggen wij in geloof, is geschapen naar Gods beeld en

Ge hebt maar één Vader,
en allen zijt ge broeders en zusters

gelijkenis, en wordt door Hem bemind met een liefde die al ons begripsvermogen ver te boven gaat. We zijn in de meest existentiële zin met elkaar verbonden, niet alleen fysiek of materieel, maar ook geestelijk en bovennatuurlijk. Zoals Jezus het ons zelf zegt: “Ge hebt maar één Vader, en allen zijt ge broeders en zusters”. Het zijn onze broeders en zusters, ons eigen vlees, dat een beroep op ons doet.

Er zijn nieuwe wegen en procedures nodig

Nu betekent dat natuurlijk niet dat we dus alle deuren van ons land wagenwijd open moeten zetten en iedereen opnemen. Dat kan gewoon feitelijk niet. Wel is de nood zo groot dat we, denk ik, tot de grenzen van onze mogelijkheden zullen moeten gaan, maar zonder dat een samenleving ontwricht wordt. Het is niet onethisch voor politici om te proberen orde te schep- »

Bij de voorplaat:
Larense jongeren in Taizé
(foto: M. Lagemaat)

pen in een anders onhanteerbare noodsituatie. Het is niet immoreel om onderscheid te maken tussen de verschillende groepen vluchtelingen. Velen zijn letterlijk verdreven door een uiterst wrede oorlog in hun land, hebben gezinsleden zien sterven, worden met de dood bedreigd omwille van hun geloof of overtuiging. Voor hen moet allereerst een veilige weg worden geopend. Niemand komt rechtstreeks uit een oorlogsgebied, maar uit relatief veilige buurlanden, zoals Turkije, Libanon, Jordanië e.d. Ik zie niet goed in waarom Europa geen mogelijkheden kan creëren dat mensen dáár asiel kunnen aanvragen, en het daar ook beoordeeld kan worden. Nu moeten ze eerst hun hele vermogen uitge-

ven aan mensensmokkelaars, op gammele bootjes naar Europa oversteken, en dan lange tijd in ontbering leven, alvorens een land te bereiken waar ze hun asielaanvraag kunnen indienen. Hier is politieke wil gevraagd. Ook zou de internationale gemeenschap aan landen die veel mensen opvangen wellicht een bedrag per vluchteling kunnen geven, opdat de mensen daar waardig kunnen leven, en niet alleen om reden van gebrekkige opvang de reis naar Europa aanvangen. Tegelijk zullen de procedures natuurlijk ook moeten waarborgen dat geen radicale Islamisten zich tussen de vluchtelingen mengen en asiel krijgen. En tenslotte mag er, naar mijn mening, wel wat meer druk worden uitgeoefend op enkele schatrijke golfstaten die nu bijna niets doen.

Gevlucht en niet meer terug kunnen

Moeilijker is het om beleidsmatig om te gaan met al die mensen die de armoede in hun land ontvluchten en een betere toekomst zoeken voor zichzelf en hun kinderen. Je kunt er alle begrip voor hebben, en mededogen. We zouden het waarschijnlijk zelf ook proberen als we in hun schoenen zouden staan. In vroeger tijden zijn ook miljoenen Europeanen om precies die reden vertrokken naar Amerika, Canada, of Australië in de hoop een nieuw bestaan te kunnen opbouwen. Ook hen mogen we niet te gemakkelijk wegzetten als ongenode gasten, illegale immigranten. Ook hun nood is reëel. Ook zij hebben vaak het hele vermogen van hun familie uitgegeven om Europa te bereiken. Om die reden kunnen ze

ook vaak niet terug, zoals een uitgeprocedeerde asielzoeker me letterlijk zei. Met hangende pootjes, en het laatste geld van de familie verspild. Daarbij willen ook vele regeringen, m.n. in Afrika, ze gewoon niet terug, en weigeren de nodige papieren. Ook hier heeft Europa

Waar het mij primair om gaat is dat we niet in een vijanddenken tegenover vreemdelingen terechtkomen

een verantwoordelijkheid: Allereerst, denk ik, het geven van goede voorlichting in die landen zelf, opdat mensen niet vanuit irrealistische, romantische voorstellingen over Europa, het leven van zichzelf en hun familie op het spel zetten, zonder dat er werkelijk uitzicht op asiel is. Voor hen die hier reeds zijn, al zoveel ontberingen en gevaren hebben doorstaan, en geen echte mogelijkheid hebben om terug te keren, de regels zo ruim mogelijk interpreteren. En voor hen die werkelijk geen enkele asielgrond hebben, wellicht het geld dat ze hebben uitgegeven om hier te geraken teruggeven, opdat ze in ieder geval eervol kunnen thuiskomen. Ook opvang kost tenslotte veel geld. Misschien kan hiervoor een Europees of nationaal fonds gecreëerd worden.

We zijn ook zelf vreemdelingen op aarde

Ik weet het, ik werp ideeën op waarvan ik ook zelf de realiteit niet geheel kan beoordelen. Maar nogmaals, waar het mij primair om gaat is dat we niet in een vijanddenken tegenover vreemdelingen terechtkomen. Juist in de Bijbel is de houding tegenover vreemdelingen een centraal criterium waar Gods zegen vanaf hangt. Tenslotte zijn we ook zelf vreemdelingen op deze aarde. *“Maakt u op aarde geen vaste woon en verblijfplaats – zegt de Heer – uw vaderland is de hemel”*. Als we eenmaal onze reis op aarde hebben beëindigd, en aankloppen aan de hemelpoort, dan zullen we vooral beoordeeld worden naar de wijze waarop we zelf gehandeld hebben tegenover anderen. *“Met de maat waarmee gij meet, zult ge gemeten worden”*, zegt Jezus. *“Oordeelt niet, en je zult niet geoordeeld worden... Wees barmhartig, en je zult barmhartigheid ondervinden... Geef, en je zal gegeven worden, een gevulde, gestampde, en overvloeiende maat zal men je in de schoot werpen”*. Dat is goddelijke logica, volkomen rechtvaardig en oneindig barmhartig. Als wij anderen iets kleins vergeven, zal Hij ons grote dingen vergeven. Als wij mild oordelen over anderen, zal Hij oneindig mild oordelen over ons. Als wij van onze aardse goederen schenken aan onze naasten, zal Hij ons daarvoor hemelse rijkdom teruggeven. God laat zich in edelmoedigheid nooit overtreffen. <

+ Bisschop Jozef Marianus Punt

4000 jongeren in de kerk

In de maand september denken we vaak nog terug aan de zomervakantie. Een blik op een mooie foto doet al wonderen om de herinnering op te halen. De een ging op zomervakantie, de ander maakte een reis en weer een ander bleef thuis. Een van die voorbeelden van zo'n mooie zomerse reiservaring is die van de Larense jongeren, die deze zomer naar Frankrijk zijn gereisd om iets bijzonders te mee te maken.

In een klein dorpje in de Franse wijnstreek de Bourgogne ligt het dorpje Taizé. Iedere week komen er 4000 à 5000 jongeren om een week mee te leven met de broeders en andere jongeren uit de hele wereld te ontmoeten. Iedereen is welkom en voor iedereen is er te eten, een slaapplek en alles wat nog meer nodig is voor een verblijf van een week. Er moet dus veel geregeld worden voor zoveel mensen, maar alles wordt gedaan door vrijwilligers. Alle jongeren die een week naar Taizé komen krijgen daarom ook een kleine taak, zoals: koken, schoonmaken, mensen welkom heten, uitdelen van liedboekjes, en nog veel meer.

Een week naar Taizé

Wat maakt Taizé dan zo bijzonder en aantrekkelijk? Zelfs de Nederlandse broeder Jasper weet daar niet direct een sluitend antwoord op. Misschien een combinatie van allerlei dingen, waaronder ontmoeting, rust en verbondenheid. Verder het internationale karak-

ter, alleen al door de honderd broeders die er wonen afkomstig uit dertig verschillende landen, maakt het bijzonder. Typerend voor een week Taizé is ook de eenvoud. De kerk waar plaats is voor 5000 mensen heeft geen banken en iedereen zit op de grond. De muziek tijdens de vieringen is voor iedereen mee te zingen en de eenvoudige meditatieve liederen werken nog een tijdlang door. Het eten is eenvoudig. Zo maken ze het mogelijk dat iedereen te eten krijgt. Na een week met alleen een lepel eten en enkel een bankje om op te zitten, is het in het normale leven even wennen aan al die keuzemogelijkheden. De eenvoud die er in Taizé is, van de muziek tot de maaltijden, is voor veel jongeren een eyeopener en doet hen nadenken over wat er echt belangrijk is in het leven.

Jongeren ontmoeten

Tijdens de (drie) dagelijkse gebedsdiensten wordt er veel gezongen. De bekende Taizé-liederen, in alle talen, wordt door iedereen meegezongen. Het is net alsof je deel uitmaakt van een heel groot koor, zei een van de jongeren na een eerste gebedsdienst. Maar in iedere gebedsdienst is er ook ruimte voor een lange stilte van maar liefst 8 minuten. Na alle ontmoetingen en gesprekken is dit vaak een moment om even tot rust te komen, te bidden en of er gewoon te zijn. Deze rust en stilte samen met de mooie Taizé-liederen is voor velen een reden om hier naartoe te komen, maar ook de ontmoeting met andere jongeren vanuit de gehele wereld is een belangrijke motivatie om naar Taizé te gaan. Veel jongeren gaan er heen omdat ze andere jongeren willen ontmoeten. Anderen omdat ze antwoorden zoeken op belangrijke levensvragen, of om

bezig te zijn met hun geloof en hierover te praten met andere jongeren.

Door elkaar te ontmoeten, te bidden en te zingen, samen te eten en allerlei gesprekken te voeren, ervaren velen hier een grote verbondenheid met elkaar. Die verbondenheid waarvan de stichter Frère Roger (1915-2005) zijn levensopdracht had gemaakt, krijgt hier handen en voeten. En een week lang zijn de jongeren bezig om te ontdekken hoe ieder op zijn/haar eigen manier samen kunnen bouwen aan een wereld van vrede en verzoening. Echter, voor vele Taizégangers is het na thuiskomst weer zoeken naar plekken waar ze ook op verhaal kunnen komen en met andere jongeren hun ervaringen kunnen delen.

Wake up!!! together

Voor een groep jongeren uit het noorden van Noord-Holland, was dit een reden om die verbondenheid ook na hun gezamenlijke Taizéreis in hun eigen omgeving te zoeken. Zo is er in 2012 - na hun reis naar Taizé - op eigen verzoek een jongerengroep ontstaan genaamd 'Wake up!!! together'. Eens per twee maanden op een zondagmiddag komen de jongeren bijeen op de jongerenzolder van het Julianaklooster in Heiloo. Tijdens

die middagen beginnen ze altijd met een lekkere brunch, want voor jongeren is de zondagmiddag een mooi moment om op te starten. Aansluitend staat een geloofsinhoudelijk thema centraal. Dit kan zijn in de vorm van een film, een gastpreker, een bezoek aan een bijzondere plek of een creatieve workshop.

Reizende tentoonstelling

De mooie resultaten van deze creatieve middagen wil deze jongerengroep graag aan u laten zien. Jongeren zijn niet vaak te vinden in de kerk, maar dat wil niet zeggen dat ze zich niet verbonden voelen met het geloof of dat ze niet zouden nadenken over de betekenis daarvan in hun leven. Voor veel kerkbezoekers, parochianen, bestuursleden en pastores zijn de jongeren buiten beeld geraakt. Daarom heeft 'Wake up!!! together' een reizende tentoonstelling gemaakt van verschillende activiteiten en creatieve verwerkingen die zij hebben gemaakt. Deze reizende tentoonstelling kan desgewenst ook in uw parochie kosteloos worden gepresenteerd. De tentoonstelling bestaat uit verschillende onderdelen, onder andere:

- een levensgrote boekrol van 10 meter breed met een eigentijdse vertaling van een Bijbelverhaal van Jeremia waarin verschillende actuele thema's te zien zijn; »

- een houten drieluik beschilderd met acrylverf met als thema: "In de voetsporen van..." geïnspireerd op het Bijbelverhaal van Jezus en de verlamde man;
- ook een bijzonder stuk is een glasmosaïek lamp opgebouwd uit zes glaspanelen, met als thema: Jezus is de weg, glashelder!;
- een aantal foto's met persoonlijke verhalen van de jongeren n.a.v. een bezoek aan de Bijbelse tuin in Hoofddorp;
- een filmpje met een duidelijke impressie van een Wake up!!! *together*-bijeenkomst met creatieve workshops.

Bij deze tentoonstelling wordt een aantal boekjes geleverd waarin alle informatie over de jongeren en hun creatieve ideeën zijn terug te vinden. Meer informatie kunt u verkrijgen bij Karin Blaauw, die deze groep begeleidt. Er is een Facebookpagina van deze groep, die

door een van de jongeren wordt ingevuld. Je vindt hem door te googlen op: wake up together facebook. <

Maurice Lagemaat

Taizé-reis 2016

In de meivakantie, van zaterdag 30 april t/m zondag 8 mei 2016, organiseert Karin Blaauw opnieuw een jongerenreis naar Taizé vanuit de regio's Schagen en Geestmerambacht. Alle jongeren vanaf 15 jaar zijn van harte uitgenodigd om mee te gaan met deze reis (en uiteraard óók bij Wake up!!! *together*). De kosten van de reis zijn € 195,- alles inclusief, plus een kennismakingsmiddag en een reünie. Info: www.taizereisdekenaataalkmaar.nl

Bijeenkomsten

'Wake up!!! *together*' komt in 2015 bijeen op 13 september en 15 november en in 2016 op 10 januari, 13 maart en 12 juni (de reünie van de Taizéreis). Aanvang steeds om 12.00 uur op de jongerenzolder van het Julianaklooster in Heiloo. Op 13 september wordt een film 'Karol' bekeken over Karol Wojtyła, paus JP II, dé paus van de jongeren. Info: Karin Blaauw (06-2915 9489; karinblaauw@hetnet.nl).

> 1. Religieuze betrokkenheid in Nederland in 2014

In mei publiceerde het Centraal Bureau voor de Statistiek een onderzoek naar de religiositeit in Nederland: 50,8% van de volwassenen geeft aan verbonden te zijn met een religie, een kwart van de Nederlanders (24,4%) is katholiek (en bijna 16 procent protestants) en 49,2% geeft aan niet bij een kerkelijke of religieuze gezindte te horen. In onze verstedelijkte omgeving (provincie Noord-Holland) is de kerkelijke gezindheid slechts 38% en 17,1 procent van de Noord-Hollanders is katholiek (op 2,74 miljoen inwoners is dat zo'n 469.000 personen). Wat kerkbezoek betreft ging 7% van het aantal katholieken wekelijks (op zondag) naar de kerk en bijna 70% zelden of nooit. Het aandeel katholiek dat landelijk regelmatig (bijv. eens per maand) naar de kerk gaat, ligt veel lager dan de overige geloofsrichtingen (alleen hindoes kennen een lager kerkbezoek). De conclusies zijn: de helft van de Nederlanders noemt zich verbonden met een religie, het aantal katholieken is in 4 jaar tijd teruggelopen van 30 naar 25% en het regelmatig kerkbezoek bij katholieken is dramatisch laag. Bron: CBS Bevolkingstrends mei 2015 (11). >

> 2. Wedstrijd ontwerp Kerkbalans folder 2016

Steeds vaker wordt ervoor gekozen om voor de actie Kerkbalans een eigen folder te maken. De tekst wordt toegespitst op de lokale situatie en er wordt gebruik gemaakt van foto's die voor de parochianen herkenbaar zijn. Een positieve ontwikkeling want de eigen kerk spreekt de parochianen (meer) aan en stimuleert om te geven, bijvoorbeeld voor een bepaald lokaal project. De landelijke organisatie Kerkbalans heeft voor 2016 een wedstrijd uitgeschreven voor het beste ontwerp van een lokale folder. De winnaar krijgt een bedrag beschikbaar van € 2.000,00 om het eigen folderontwerp te laten drukken, de tweede prijs een bedrag van € 1.000,00 en de nummer drie € 500,00. Alle ontwerpen worden beoordeeld door een deskundige jury op vorm, tekst, originaliteit maar ook afstemming van doel en doelgroep. Parochies kunnen hun ontwerp vóór 15 november 2015 inzenden o.v.v. 'Wedstrijd beste folder Kerkbalans 2016' bij info@kerkbalans.nl. Info: www.kerkbalans.nl >

> 3. Open Monumentendag 2015

In het weekend van Open Monumenten (zaterdag 12 en zondag 13 september) zijn ook veel monumentale kerken in ons bisdom extra geopend voor bezichtiging. Vast ook bij u in de buurt. En vaak organiseren parochies van deze monumentale parochiekerken extra activiteiten als orgelconcerten, rondleidingen of tentoonstellingen. Info: www.openmonumentendag.nl >

> 4. Dirigentendag over koorrepertoire

'Waar haal je het vandaan?' is een vraag die veel koordirigenten zich stellen bij het zoeken naar geschikte muziek. De Kerkelijke Stichting St. Gregorius (KSSG) besteedt op zaterdag 26 september aandacht aan het zoeken naar repertoire voor een gemengd koor: missen, motetten, psalmen, liedbewerkingen, etc. De studiedag vindt plaats in 'De Drie Tulpen' (achter de Koepelkerk) in het centrum van Hoorn, van 10.00 tot 13.00 uur. Info en opgave: www.kssg.nl of 023-5112686. >

> 5. Forse restauratie Bonifatiuskerk Zaandam

In de zomer zijn de werkzaamheden gestart voor een grondige restauratie van de neogotische stadskerk uit 1899 van de Bonifatiusparochie te Zaandam. Een nieuwe vloer moet de kerkgangers weer vaste grond onder de voeten gaan geven. De kerk werd op kerstavond 2012 onverwacht om bouwtechnische redenen buiten gebruik gesteld. Gelukkig zetten het kerkbestuur en de Zaandammers met man en macht alle zeilen bij voor het herstelproject. Deze fase kost ruim € 900.000,00. De verwachting is dat de kerk met Kerstmis voor het eerst in drie jaren weer gebruikt kan gaan worden. Op de foto ziet u o.a. de steungewelven, van waaronder tijdens de bezettingsjaren de legendarische kapelaan Groot het katholieke verzet aanstuurde en onderduikers verborgen hield. >

Berichten uit het Muziekinstituut

De Koorschool is ook dit nieuwe jaar weer met een zeer enthousiaste groep 5 begonnen.

De kinderen hebben er zin in en laten nu al muzikaal en op andere wijze goed van zich horen. De koren zijn ook weer van start gegaan en hebben er zin in. Vlak voor de zomervakantie, op zondag 28 juni jl., zijn de leerlingen van groep 5 plechtig geïnstalleerd als leden van het Kathedrale Koor. Toen is ook afscheid genomen van de leerlingen van groep 8 die nu gestart zijn op hun middelbare school, en waarvan de meesten op het koor blijven zingen. U vindt hierbij enkele foto's van deze bijzondere viering.

Jubileum

Het Muziekinstituut en de koren bereiden zich voor op een bijzonder jaar. In 2016 bestaat het Muziekinstituut 70 jaar en de Koorschool 65 jaar. Momenteel wordt door een speciale jubileumcommissie hard gewerkt aan het bedenken van plannen om dit bijzondere jubileum goed te markeren.

Bijzondere momenten

Naast de wekelijkse zondagse hoogmis van 10.00 uur in de Kathedraal, verzorgen de koren van het Muziekinstituut ook andere momenten die bijzonder zijn. Zo verzorgt de Bavocantorij op zondag 13 september a.s. de Evensong in de Oude Bavo aan de Grote Markt. De viering begint om 19.00 uur en is vrij toegankelijk.

Op zaterdag 26 september a.s. vindt om 15.00 uur het slotconcert in de Orgelserie van de Kathedraal plaats. Het Kathedrale Koor zal daar medewerking aan verlenen. Op zondag 27 september a.s. begroeten we de Singerknaben van de St. Ursenkathedraal uit Solothurn Zwitserland. Dit koor, bestaande uit ruim zestig jongens en mannen, zal dan de hoogmis om 10.00 uur in de Kathedraal verzorgen.

Op 1 oktober zingt de Bavocantorij in de Nieuwe Kerk in Amsterdam b.g.v. de opening van de tentoonstelling 'Roma,

de droom van keizer Constantijn'. Een unieke tentoonstelling met kunstschaten uit Rome.

Op zondag 1 november wordt het feest gevierd van Allerheiligen en de gedachtenis aan Allerzielen. Bij deze gelegenheid zingt de Bavocantorij delen uit het Requiem van Mozart.

En noteert u vast de datum van zondag 13 december a.s. om 15.00 uur? Dan is het traditionele kerstconcert van onze koren.

En op 20 december a.s. doet het beroemde St. Johns College Choir uit Cambridge onze Kathedraal aan. Zij verzorgen die middag een kerstconcert in onze Kathedraal, waar ook onze eigen Bavocantorij aan zal meewerken.

U kunt de Koorschool en de koren blijven volgen op:

www.koorschoolhaarlem.nl

Foto's: C. Weijers

Het geloofsgesprek van RKK-televisie

met onze Bisschop door Leo Fijen

kunt u via 'Uitzending gemist' terugvinden,

of via de website www.rkk.nl

De bedoeling van deze serie artikelen is om aandacht te besteden aan de verbeelding van de Bijbel (met name van het Oude Testament) in de kerkelijke architectuur. We behandelen al menige kerk in binnen- en buitenland. Ook in ons eigen bisdom zijn interessante kerken: de uwe? We worden goed op de hoogte gehouden van bouwprojecten zoals in Amsterdam. Daar is de Franciscus van Assisi (Boomkerk) aan de Admiraal de Ruijterweg op 6 september weer heropend na een uitgebreide restauratie.

Gerestaureerde westgevel (met klok in vieringtorentje!)

Gerestaureerd in nieuwe luister

Wie vanaf Schiphol naar de Coentunnel rijdt ziet daar het silhouet van onze hoofdstad oprijzen. 'Hé, daar is de Wester'; die steekt overal bovenuit. 'Hé, daar is de kolenkit'. Maar belangrijker is de ontdekking van het krachtige torensilhouet van de Franciscus van Assisi-kerk (beter bekend als 'de Boomkerk'). De laatste jaren stond de toren in de steigers, maar nu... glorieert hij in gerestaureerde staat!

Een rijksmonument

De Boomkerk is enkele jaren geleden 'rijksmonument' geworden. In september 2012 kwam er (net als voor onze Bavo) geld vrij voor restauratie. Die begon in 2013 onder leiding van architect Bernard Verheggen. Hij mocht zich werpen op de restauratie van een begin twintig eeuwse kerk, die de oude Franciscuskerk aan de Kalverstraat (later aan het Rokin) mocht vervangen. Vondel en later Alberdingk Thijm hadden nog aan het Rokin gekerkt. De Franciscaanse statiebesteders hadden echter bedacht dat er teveel kerken in de binnenstad waren en dat er een andere uitdaging lag: de bouw van een grotere kerk in de nieuw te bouwen wijk vlakbij het dorpje Sloterdijk. Daar strekte zich toen nog een ongerept polderlandschap uit tot Halfweg. Rond 1909 werden de bouwplannen gemaakt door P.J. Bekkers (1859-1918), een leerling van de oude Cuypers. Hij bouwde hier een neo-romaanse kruisbasiliek met een excentrisch geplaatste toren van 50 meter hoogte. De gelovigen hadden als naam voor hun statie 'Onze Lieve Heer tussen de koeien' bedacht. Op 17 oktober 1910 werd het kruis op de toren geplaatst. Op 7 mei 1911 werd de kerk ingewijd. Op oude foto's ziet men hoe eenzaam de kerk toen nog stond. Daar is verandering in gekomen. Na de drukke jaren van het 'rijke roomse leven' in de volkswijk die Bos en Lommer werd, is de wijk waar de toren van de Franciscuskerk nu op toeziet een zeer multiculturele wijk geworden. Dat wordt door de pastores als een nuttige uitdaging gezien. In april 2015 werd een grootse manifestatie gehouden, die zijn weerga in Nederland niet kende. Met voorgangers en leden van alle geloofsgemeenschappen die je maar denken kunt is een vrolijke processie gehouden langs synagoges, moskeeën en kerken. Met grote bewondering werd de Boomkerk, die een prachtige combinatie vormt van oud en nieuw, bekeken.

Oud en nieuw

De inventaris van de oude kerk aan het Rokin (bijna geheel naar de Boom overgebracht) contrasteert op wonderlijke wijze met de sobere romaanse sfeer die Bekkers hier creëerde. Oude altaren met barokke sierlijke vormen vullen de sobere bakstenen nissen van de kapellen. Het

beroemde Hilgers-orgel uit 1774 klinkt geweldig in de 'nieuwe' kerk! Men ziet beelden van St. Bernardus en de H. Lodewijk (niet die van de kruistochten). Er is een Madonna uit de 17e eeuw en er hangen twee reusachtige schilderstukken, die onlangs prachtig gerestaureerd zijn. Het ene is een schilderstuk van Barend Graat (1628-1709) met daarop de Kroning van Maria uit 1670. Opmerkelijk genoeg blijkt deze Barend gedoopt te zijn in de (toen protestantse) Nieuwe Kerk. In zijn jonge jaren schilderde hij alleen maar boerderijdieren (echts iets voor het oude Sloterdijk). Later leerde hij de katholieke Jan Vos kennen, trouwde met zijn dochter enz. Hij schilderde vooral mantelpieces voor de regenten in Amsterdam en in hun opdracht deze Maria. Het andere gerestaureerde schilderij is van de hand van Norbert van Bloemen (1670-1746) met daarop de Aanbidding door de herders. Deze Norbert was geboren in Antwerpen. Toen hij daar niet goed verdiende kwam hij naar Amsterdam. Van hieruit ging hij ook enige tijd naar Rome. Daar werd hij lid van de 'Bentvueghels', de vereniging ('bende') van Nederlandse kunstenaars ('vreemde vogels') die in Rome verbleven. Van hen kreeg hij de mysterieuze bijnaam Cefalus. Beide schilderstukken zullen nooit zoveel publiek trekken als de Nachtwacht, maar zijn toch zeer de moeite waard. Jammer dat de indrukwekkende preekstoel, die de parochianen van de nieuwe Boomkerk als cadeau aan de pastoor financierden, de liturgische inzichten van vroeger jaren niet overleefde. Hij werd in stukken gehakt en hier en daar treft men nog resten van het beeldhouwwerk aan. De beelden op het hoofdaltaar van Abraham en Melchisedek

Gerestaureerd schip met Hilgersorgel

bleven gespaard. De nieuwe tijd bracht niet alleen maar afbraak. Zeer boeiend zijn de kleurige ramen in de zijwanden boven van het Zonnelied van Franciscus. Ze dateren uit 1965 en zijn van de hand van L. Smeets en uitgevoerd door de firma Geutjes. Nog meer fraais kwam er zeer onlangs. Zonnige ramen die de Marialitanie van Loreto verbeelden, afkomstig uit de voormalige Chassékerk, sieren sinds vorig jaar de ronde dagkapel aan de noordoostkant. Uit diezelfde kerk werd ook een klok overgebracht naar hier. Die werd in de dakruiter (de sierlijke kleine middentoren op de viering) opgehangen.

Herinneringen

Als men voor langs de kerk loopt valt rechts een bijzondere steen op die herinnert aan de verzetsheld Jan Verleun (1919). Hij liquideerde in Den Haag de commandant van het Nederlandse Vrijwilligerslegioen, dat Nederlanders ronselde voor de Waffen SS. Door infiltratie van zijn groep werd hij verraden en in januari 1944 op de Waalsdorpervlakte gefusilleerd. In de oorlogstijd werd er niet alleen gebeden aan de De Ruijterweg, maar ook werden binnenstadskinderen via de Boomkerk ondergebracht bij boeren in de buurt van de nieuwe kerk om aan te sterken. Na de oorlog werd vanuit de Boom de St. Jozefkerk gesticht. Die overleefde niet; de Boomkerk gelukkig wel. Per 1 augustus 2004 werd de parochie gefuseerd met de St. Augustinus van de Postjesweg en de O.L.V. van Altijddurende Bijstand (de Chassé). De kerk bood jaren gastvrijheid aan de All Saints gemeenschap van katholieke Afrikanen, waardoor hier ook andere klanken te horen waren dan de oude kerk gewend was. Ze zijn van plan naar de Bijlmer te verhuizen. Grote deining ontstond toen de kostbare 18e-eeuwse monstrans, aan het Catharijneconvent in bruikleen gegeven, eind januari 2013 op brutale wijze werd ontvreemd. Gelukkig werd hij (weliswaar zwaar beschadigd) al in februari teruggevonden en gerestaureerd. Op de website van de parochie ziet men hoe verheerlijkt parochianen bij een

Dagkapel met ramen uit de Chassékerk

bezoek aan dat museum in Utrecht naar hun monstrans staan te kijken.

Tenslotte

De kerk is een belangrijk baken aan de Admiraal de Ruijterweg. Als adres geeft men echter de Gibraltarstraat 54 op. Op mijn vraag waarom zei men dat het contact met de buurt daar zo gezellig is. Op 6 september van dit jaar is de kerk weer in volle glorie in gebruik genomen. Twee nieuwe iconen werden toen gewijd: één waarop Mozes te zien is die de wet van God ontvangt op de Sinaï en op de andere ziet men Franciscus die een melaatse verzorgt. De woorden van God vragen om uitvoering. In deze kerkgemeenschap waar men zo graag met andere mensen van goede wil samenwerkt komt dat wel goed. Proficiat! <

Hein-Jan van Ogtrop

Mozes ontvangt de Wet (ingewijd 6 sept.2015)

Kroning Maria van B. de Graat

Er komt in september een extra nummer van het parochieblad 'Geloven in West' over de restauratie. Zie ook de foto's op de websites www.rkamsterdamwest.nl. Over de oudere geschiedenis van de Boomkerk zie *SamenKerk* september 2013, te lezen op www.kerkengek.nl (ook voor meer foto's over de Boomkerk).

Cursusaanbod 2015-2016

De Tiltenberg is het kerkelijk opleidingscentrum van ons bisdom. Het biedt van het najaar 2015 tot het voorjaar 2016 voor parochianen, vrijwilligers, bestuurders en andere geïnteresseerden weer diverse cursussen en opleidingen aan. Ook de Kerkelijke Stichting St. Gregorius (KSSG) zingt over cursussen. De Dienst Caritas van het Bisdom biedt u handen en voeten voor uw geloof en de rector en de Blauwe Zusters in Heiloo zitten ook niet stil. Allen nodigen zij u uit om meer uit uw geloof te halen. Graag bieden wij u in deze *SamenKerk* een kort overzicht aan van het komende cursusaanbod, wat u mogelijk inspireert om u zelf te gaan verdiepen in ons geloof. En iedereen is welkom.

Op de Tiltenberg

De Tiltenberg biedt u, zoals ieder jaar, weer een palet aan cursussen aan, zoals:

- **Verdieping katholiek geloof**

In zeven bijeenkomsten zullen met vragen en antwoorden (zoals beschreven in de Catechismus van de Kerk en in *YouCat*, de catechismus voor jongeren) zeven grote thema's van het geloof besproken worden en uitgediept.

Start: zaterdag 12 september (maandelijks t/m april 2016).

- **Encycliek 'Laudato si'**

In juni 2015 publiceerde paus Franciscus zijn encycliek over de schepping, het milieu en zijn gedachten rond een integrale ecologie (zie ook *SamenKerk* 2015 nr. 6). Delen van de encycliek worden gelezen, toegelicht en besproken, met aandacht voor de zienswijze van de paus enz.

Start: zaterdag 12 september (en 2 bijeenkomsten in oktober 2015).

- **Wat is geloven?**

Wat is geloven eigenlijk... stoppen met nadenken? Hoe verhoudt zich 'in God geloven' en 'God ervaren' tot elkaar? Gaan geloven, zeker weten en twijfelen samen? Deze, en vele

andere, vragen vormen de basis voor deze cursus, die wil bijdragen aan een groei in het eigen geloof.

Start: zaterdag 3 oktober (en 3 bijeenkomsten t/m april 2016).

- **Barmhartigheid**

Op 8 december a.s. opent paus Franciscus het Heilig Jaar van barmhartigheid. Barmhartigheid is een kernbegrip in ons geloof, in de Bijbel, in de liturgie, in onze caritas. Verschillende inleiders zullen dit geloofsbegrip toelichten op al deze terreinen. Op deze wijze geeft u zelf ook inhoud aan het komende Jubeljaar.

Start: zaterdag 12 december (en 4 bijeenkomsten t/m maart 2016).

- **Buitengewoon bedienaar Communie**

Neemt u wel eens voor iemand de Communie mee, of reikt u namens uw parochie de Communie uit in een zorginstelling? Deze cursus wil u informeren over deze bijzondere taak in de gemeenschap.

Start: 12 maart 2016 (en 2 bijeenkomsten in april 2016).

Vanuit het hart, de caritas

De Dienst Caritas biedt de komende maanden de volgende (thema) bijeenkomsten, impulsavonden en cursussen aan. Vooral de impulsavonden en themabijeenkomsten zijn zeer geschikt als maatwerk cursus op parochieniveau of voor een regio. U kunt zich via emailadres caritas@bisdomhaarlem-amsterdam.nl hiervoor aanmelden.

- Kerk en WMO (14 oktober)
- Ignatiaanse spiritualiteit (17 oktober) - zie ook pagina 28.
- diaconaal weekend (7-8 november)
- caritas en financiën (23 november)
- caritas voor migranten (4 zaterdagen in januari-februari 2016)
- Dag van de caritas, Jaar van Barmhartigheid (28 mei)
- diaconale excursie Amsterdam (juni)

Bij de Blauwe Zusters

De Blauwe Zusters van het Missionair Centrum (Julianaklooster) in Heiloo hebben zich gespecialiseerd in bijeenkomsten en cursussen geloofsopbouw. U kunt zich via emailadres zusters@olvternood.nl hiervoor aanmelden.

- **Tienerjongens en -meiden**

Vormsel gedaan en je wilt meer weten? Dat kan. Geef je zelf op, of uw (klein-)zoon of dochter. Catechese, gebed, gezelligheid, chillen... het komt allemaal aan bod.

Start: september (maandelijks, de jongens op dinsdagavond, de meiden op vrijdagavond).

- **Families, Familiedag**

Met je gezin naar de kerk, met andere families. In veel parochies is dit moeilijk. Daarom komen gezinnen graag samen in Heiloo. Samen naar de kerk, samen eten, samen een leuk en sportief middagprogramma beleven. Voor de allerkleinsten is er oppas en de kinderen hebben hun eigen programma.

Start: 6 september (maandelijks op zondag).

- **Katholiek**

Aan de hand van de DVD-serie 'Catholicism' (met Nederlandse ondertiteling) wordt het katholiek geloof toegelicht en besproken.

Start: 16 september (maandelijks).

- **Heikele thema's**

Het katholieke geloof kent ook heikele thema's, zoals de kenmerkende rijkdom van het Vaticaan, abortus, euthanasie, het 'nee' tegen vrouwenwijding, het sluiten van kerken, bisschoppen enz. Met een open houding worden deze besproken en toegelicht.

Start: 30 september (maandelijks).

Kerkmuziek

De KSSG in het bisdom biedt cursussen aan voor cantors, dirigenten, koren en organisten op diverse niveaus, bedoeld om de muzikale kennis en praktische vaardigheden te vergroten voor een waardevolle muzikale bijdrage aan de liturgie. Deze maatwerk cursussen kunnen op parochieniveau, of voor een regio of dekenaat gehouden worden.

Info: dhr. Bert Stolwijk (023-5112686 - bstolwijk@bisdomhaarlem-amsterdam.nl)

Theologie studeren

Theologie studeren is sterker worden: sterker in je eigen geloof, sterker in de schoenen om anderen tot steun te zijn. Het St. Bonifatius Instituut biedt bij de Tiltenberg een deeltijdstudie Theologie. Voor hen die interesse hebben om diaken te worden, of catechist (m/v). Maar ook voor hen die meer willen weten van de inhoud van ons geloof. De opleiding is in fasen verdeeld met een basisvorming van twee jaren. Daarna kan een verdiepend vervolgstudie (van 3 of 4 jaren) volgen.

Achter in uw kerk (op de leestafels) vindt u gratis folders met een uitgebreide beschrijving van deze en andere cursussen (incl. data en onkosten). U kunt de folder ook aanvragen bij de Tiltenberg. Adres: Zilkerduinweg 375, 2114 AM in Vogelenzang. Info: 0252-345345 - post@tiltenberg.org - www.tiltenberg.org (voor informatie, vragen en aanmelding).

God wil je...

Wil je mijn handen, God,
opdat ik de hele dag kan helpen wie hulp nodig heeft.
God, vandaag geef ik mijn handen aan U.

Wil je mijn voeten, God,
opdat ik de hele dag en elke dag kan gaan
naar wie een vriend nodig heeft.
God, vandaag geef ik mijn voeten aan U.

Wil je mijn stem, God,
opdat ik de hele dag kan spreken tot hen
die Uw woorden van liefde nodig hebben.
God, vandaag geef ik mijn stem aan U.

Wil je mijn hart, God,
van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat,
opdat ik van iedereen, zonder uitzondering,
zou kunnen houden.
God, vandaag geef ik mijn hart aan U.

Moeder Teresa (1910-1997)

“Luisteraar...”

Antoine Bodar op de radio

Antoine Bodar is Nederlands bekendste televisiepriester. In programma's als DWDD, Pauw&Witteman was hij een regelmatige gast. Ook presenteert hij eigen programma's op televisie bij de omroep RKK, zoals het veel bekeken interviewprogramma 'Eeuwig gaat voor Oogenblik' of de series over de heilige Franciscus of het Heilige Land. Bodar is ook te horen via de radio, via NPO radio 4 en - minder bekend - via Radio Vaticana. We nemen u mee voor een kijkje achter de schermen.

'Echo van Eeuwigheid' is sinds najaar 2009 op de zondagochtend een goed beluisterd radioprogramma op de klassieke radiozender. Er wordt voor dit programma geput uit de rijke en lange muziekgeschiedenis van de Kerk door de eeuwen heen. Aan de hand van het kerkelijk jaar of actuele thema's wordt de muziek gekozen. Bodar: "Ik maak het programma niet zelf, ik presenteer het slechts. De samenstelling geschiedt door twee excellente medewerkers, een theoloog en een musicoloog, Arnold Smeets en Sylvester Beelaert. Zij bereiden alles voor, kiezen de muziekstukken en schrijven de concepten voor de begeleidende teksten. De teksten die ik tussen de muziek uitspreek, zijn wel mijn eigen teksten."

De Latijnse Mis

Bij Radio Vaticana zijn er geen teksten te schrijven, die liggen vast in het missaal. Daar viert Antoine Bodar met enige regelmaat om 7.30 uur in de radiokapel de Heilige Mis in het Latijn, welke via de ether over de hele wereld wordt uitgezonden. Dat neemt niet weg dat hij zich telkens weer goed voorbereidt op het uitspreken van de Latijnse teksten, zoals de gebeden, de pefatie en het evangelie van de dag. Bodar: "Goede voorbereiding is ook echt nodig. Je hebt steeds een week lang dagelijks de beurt, van maandag t/m zondag. De dag ervoor lees ik de relevante teksten door. Ik bid graag alle misteksten in plaats van dat ik ze voorlees. Als je de teksten bidt dan lees je ze zodat je begrijpt wat je leest. Het Latijn helpt daarbij. Het is natuurlijk een prachtige taal, met geen woord te veel."

Antoine Bodar legt uit hoe hij bij Radio Vaticana betrokken raakte: "In 1999 werd ik door curieprelaat Karel Kasteel, die geregeld deze viering verzorgde, gevraagd mee te gaan. Dan kon ik de eerste lezing in de Nederlandse taal lezen, want die wordt steeds in moderne Europese talen gelezen als het Engels, Frans, Duits en toen ook het Nederlands. Na een tijdje vertelde de zuster, die deze radiomissen organiseert, dat ze me had ingeroosterd."

v.l.n.r.
Sylvester Beelaert,
Antoine Bodar en
Arnold Smeets

Hoe gaat dat in z'n werk zo'n radiomis? Net als een normaal radioprogramma, aldus Bodar. Iedere ochtend verzamelen zich de radiotechnicus, de zuster-koster met mogelijk enkele andere gelovigen en de priester. Om 7.25 uur heeft iedereen zijn plek ingenomen. En keurig op tijd wordt de band gestart met de openingstune. Hoewel dit programma iedere ochtend altijd rechtstreeks wordt uitgezonden, komt de zang van band, d.w.z. de introïtus van de dag en een lied of muziek tijdens de offerande en de communie. Overall hangen microfoons en alles wordt opgenomen (de stille gebeden van de priester worden hier wel uitgesproken en uitgezonden). In de studio zijn minimaal twee personen aanwezig, meestal wat meer. "Ik ben me bewust dat er velen naar deze radiomis luisteren, maar het maakt me niet uit. Dat geldt ook voor Echo. Het beïnvloedt me niet. Sterker, zodra ik de introïtus hoor springt mijn hart op en wordt de radiostudio voor mij een kapel voor de Heilige Mis." Deze radiomis duurt precies dertig minuten. Om 8.00 uur is deze uitzending voorbij - "en geen seconde later" - en begint op Radio Vaticana een uitzending over het wereldnieuws. Dan wandelt Bodar weer rustig naar huis.

Hilversum

De opnames van het NPO 4 radioprogramma vinden eens per maand plaats. In twee dagen worden in Hilversum vier programma's opgenomen. En in de maand mei worden, in Rome, de opnames gemaakt voor de zomerserie. 'Echo van Eeuwigheid' is niet live, wat mensen wel eens een verbaasde reactie doet geven als ze om 10.00 uur Bodar aan het altaar zien staan. Was hij net niet op de radio... Bodar: "Ik krijg van alle op te nemen zondagen een draaiboek toegestuurd. Daarin staat zo ongeveer beschreven wat gezegd kan worden, welke muziek enz. Ik neem die draaiboeken altijd nauwkeurig door. Arnold en Sylvester kiezen, wat mij betreft, mooie muziek en ik steek nog iets op van hun beschrijvingen. Af en toe vraag ik evengoed andere muziek, in de veronderstelling dat anders de luisteraar al uit bed valt en de radio wordt afgezet." Maar voegt Antoine Bodar nog toe: "Ik heb mijn eigen inbreng, waardoor het mijn persoonlijke programma wordt."

En ik denk dat dat meestal lukt, door de teksten een tikkeltje ironie mee te geven, omdat een vleugje ondeugdelijkheid ons prettig relateert waardoor de luisteraar zich betrokken voelt en de intimiteit wordt verhoogd", zegt Bodar met een grote glimlach.

Reacties?

'Echo van Eeuwigheid' is een programma dat wordt gewaardeerd. Regelmatig wordt tegen de 100.000 luisteraars gemeten en dat is veel voor een radioprogramma op Radio 4. "Ik hoor van veel luisteraars en ook priestercollega's dat ze graag naar Echo luisteren. Tot ongeveer kwart vóór tien, want dan moeten ze naar de kerk..." Deze waardering blijkt uit de vele reacties die Antoine Bodar ontvangt. "Ik krijg post van zowel katholieken als protestanten die er naar luisteren, en ook van neoheidenen die in de muziek hun jeugd jaren herbeleven." <

Eric van Teijlingen

Ondanks het verdwijnen per 2016 van RKK (zendtijd van de bisschoppen) in het Nederlandse omroepbestel blijft het radioprogramma 'Echo van Eeuwigheid', uitgezonden op de zondagmorgen op radio NPO 4 van 9.00-10.00 uur, bestaan. Het zal verzorgd worden door de KRO-NCRV.

Evangelii Gaudium (1)

Een blijvende inspiratiebron voor de Kerk

Het is al bijna twee jaar geleden, op 24 november 2013, dat *Evangelii Gaudium* (EG)¹ het eerste grote document van paus Franciscus verscheen, een blijvende inspiratiebron voor pastores en andere gelovigen in ons bisdom. Dit artikel is de eerste in een serie van drie (zie kader).

Een taak voor iedere gelovige

De officiële aanduiding van de brief is: pauselijke exhortatie, wat zoveel wil zeggen als een pauselijke aansporing. De paus nodigt de lezers uit om de oorspronkelijke frisheid van het Evangelie te herontdekken om zo nieuwe wegen en paden te vinden om de mensen van onze tijd met het evangelie te bereiken. Het is zijn vaste overtuiging dat “een Kerk die niet missioneert, ziek wordt”. Dit is geen taak alleen voor pastores en religieuzen, maar een taak voor iedere gelovige: “... en wij allemaal zijn geroepen tot een nieuw missionair naar buiten treden. Iedere christen en iedere gemeenschap zal dienen te onderzoeken welke weg de Heer vraagt te gaan. Maar allen zijn we geroepen op deze oproep in te gaan” (EG 20).

Vreugde als een lichtstraal

Waar gaat het dan om? De paus benadrukt heel sterk de “vreugde van het evangelie” (verwijzend ook naar de titel van de exhortatie en tevens de beginwoorden ervan). Hiermee bedoelt hij geen oppervlakkige vreugde: “Er zijn christenen die iets van ‘vasten zonder Pasen’ over zich hebben. Natuurlijk wordt de vreugde niet in alle omstandigheden van het leven op dezelfde manier beleefd, zeker niet in moeilijke en pijnlijke momenten. Vreugde past zich aan en neemt andere vormen aan, maar zij is er altijd, als een lichtstraal die geboren wordt uit de persoonlijke zekerheid dat we oneindig bemind worden, dwars door alles heen” (EG 6).

Overdreven

En daar noemt de paus een belangrijk punt. Want waarom zou je vertellen over het evangelie, over Jezus?

Dat kan alleen vanuit een ervaring dat je je bemind weet door God, door Jezus. “Iedere christen is missionair in de mate dat hij de liefde van God in Christus heeft ontmoet” (EG 120). Zoals het bekende spreekwoord zegt: “Waar het hart van vol is, loopt de mond van over”. Naar mijn aanvoelen ligt hier precies het gevoelige en cruciale punt. Willen wij wel evangeliseren? Op bijna alle plaatsen waar ik kom, merk ik dat het woord “evangelisatie” een negatieve lading heeft. Het staat synoniem aan “dwang, fundamentalisme en mensen iets opdringen”. Waarom toch? Ik vind het zo jammer, dat we in Nederland over alles enthousiast mogen zijn, maar niet over Jezus en het evangelie. Dan is het gauw overdreven. Maar ligt nu niet precies hier het punt? Hoe vaak zeggen we tegen iemand: “Je moet echt eens meekomen naar onze kerk, het is zo gaaf daar!” Juist ja...

Confronterend

U voelt het al aan. *Evangelii Gaudium* is een heel confronterende brief. Wees dus gewaarschuwd als u deze brief gaat lezen. De paus weet op unieke wijze de oorspronkelijke frisheid van het evangelie naar boven te brengen. En dat is een evangelie dat een appèl doet op ons, onze inzet wordt gevraagd. Vanuit de ervaring van een persoonlijke ontmoeting met God. Als geen ander laat paus Franciscus zien dat liefde tot God en liefde tot de naaste onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

¹ In deze eerste bijdrage over EG is gebruik gemaakt van de Vlaamse vertaling.

13. Wij zouden het nieuwe van deze zending ook niet mogen verstaan als een ontworteling, als een vergeten van de levende geschiedenis die ons opneemt en ons voorwaarts drijft. De herinnering is een dimensie van ons geloof die wij “deuteronomisch” zouden kunnen noemen, naar analogie van de herinnering van Israël. Jezus laat ons de eucharistie na als dagelijkse herinnering van de Kerk die ons steeds meer binnenleidt in het Paasgeheim (vgl. Luc. 22, 19). De evangeliserende vreugde straalt altijd op de achtergrond van de dankbare herinnering: het is een genade waar wij om moeten vragen. De apostelen vergaten nooit het ogenblik waarop Jezus hun hart raakte: “Het was ongeveer het tiende uur” (Joh. 1, 39). Samen met Jezus houdt de herinnering ons een ware “menigte getuigen” (Heb. 12, 1) voor. Onder hen onderscheiden zich enkele personen die op een bijzondere wijze een bijzondere invloed hebben gehad om onze gelovige vreugde te doen ontkiemen: “Gedenkt uw leiders, die u het eerst het woord van God verkondigd hebben” (Heb. 13, 7). Soms betreft het eenvoudige personen, die dichtbij zijn en ons hebben ingewijd in het geloofsleven: “Uw ongeveer geloof komt mij voor de geest, dat geloof dat eerst uw grootmoeder Loïs en uw moeder Eunike bezielde heeft” (2 Tim. 1, 5). Een gelovige is fundamenteel “iemand die herinnert”.

III DE NIEUWE EVANGELISATIE VOOR HET DOORGEVEN VAN HET GELOOF

14. Luisterend naar de Geest, die ons helpt gemeenschappelijk de tekenen van de tijd te herkennen, heeft men van 7 tot 28 oktober 2012 de 13e Algemene Vergadering van de Bisschoppensynode gehouden over het thema De nieuwe evangelisatie voor het doorgeven van het christelijk geloof. Daar heeft men eraan herinnerd dat de nieuwe evangelisatie allen roept en zich fundamenteel verwezenlijkt op drie terreinen.¹⁰ Op de eerste plaats vermelden wij het terrein van de gewone pastoraal, “bezielde door het vuur van de Geest om de harten in vuur en vlam te zetten van de gelovigen die geregeld de Gemeenschap bezoeken en bijeenkomen op de dag des Heren om zich te voeden met zijn woord en het brood van eeuwig leven”.¹¹ Tot dit terrein moeten

Persoonlijke ontmoeting

Graag wil ik twee passages citeren die bovenstaande laten zien en waarbij ik voel dat we dicht bij het hart van deze paus komen. De eerste is meteen aan het begin van de brief, de paus roept op tot een persoonlijke ontmoeting met Jezus: “Ik nodig elke christen uit, waar en in welke situatie hij zich ook bevindt, om vandaag nog zijn persoonlijke ontmoeting met Jezus Christus te hernieuwen of tenminste de beslissing te nemen zich door Hem te laten ontmoeten, Hem elke dag zonder ophouden te zoeken. Niemand moet denken dat deze uitnodiging niet voor hem is, want “niemand is uitgesloten van de vreugde die de Heer brengt” (EG 3).

Droom

Vanuit deze ontmoeting is het dan zaak om “erop uit te gaan”, de tweede passage gaat daarover: “Ik droom van een missionaire keuze die alles kan omvormen en wel zo dat gebruiken, levensstijlen, werkroosters, taal en elke kerkelijke structuur meer de evangelisatie van de hedendaagse wereld dienen dan zichzelf” (EG 27). En: “De Kerk is geroepen om het open huis van de Vader te zijn” (EG 47). Met de paus deel ik deze droom. Laten we samen bidden en werken dat dit steeds meer werkelijkheid mag worden in onze parochies. <

Mirjam Spruit

In de tweede bijdrage zal pastoor Eric van Teijlingen ingaan op de betekenis van het Woord van God en in het bijzonder de homilie (preek). In de derde bijdrage tenslotte zal diaken Eugène Brussee ingaan op de sociale dimensie van dit document en hoe de aandacht voor armen en mensen in de marge van de maatschappij tot de kern van de evangelische boodschap hoort. Deze drie artikelen zijn gebaseerd op een cursus die de auteurs in 2015 hebben gegeven bij ons opleidingscentrum De Tiltenberg.

Besturencursus

Wie wil er in een bestuur van een parochie zitten? Dat is tegenwoordig een samenwerkingsverband van meer parochies of een fusieparochie. Dat kan een flinke uitdaging zijn? Daarom kiest het bisdom ervoor mensen te trainen. De deelnemers aan de besturencursus zijn enthousiast.

Sinds het begin van dit jaar loopt de besturencursus "Professioneel Beheer en Bestuur in de Kerk" 2015 op vier zaterdagen. De eerste twee dagen in Heiloo zitten er op. Onderwerpen als bestuursverantwoordelijkheid, regelgeving in de kerk, gebouwenbeleid en monumenten, religieus erfgoed, communicatie en geldverwerving zijn al aan de orde geweest. Dit najaar gaat het over onderwerpen als: het eigene van een kerkelijk bestuur (door Mr. M. Wijnveld), de aansturing van een vrijwilligersorganisatie (Prof. dr. L. Meijs) en de uitdaging van de Kerk in de huidige tijd (Drs. M. Spruit en Ing. P. Donders van Xpand).

Tussentijds evaluatie

Na de eerste twee zaterdagen hebben we de 26 deelnemers om een reactie gevraagd. De antwoorden op de formulieren die we ontvingen, waren allen positief. Iemand die nog niet zo lang in een parochiebestuur zit, schreef: "De mensen die jullie voor deze cursus hebben ingeschakeld, zijn stuk voor stuk toppers. Zeer duidelijk en zij hebben ook tijd voor vragen. Ik heb me bij cursussen in het verleden wel eens verveeld en afgevraagd wat doe ik hier eigenlijk, maar deze gedachten zijn nog geen moment bij mij opgekomen. De tijd vliegt. Ik leer veel van de RK bestuurskunde en zal dat de komende jaren nodig hebben."

Een reeds doorgewinterde bestuurder gaf de volgende reactie: "Ook voor een meer ervaren bestuurder zijn dit soort dagen naar mijn mening zeer zinvol. Ten eerste als opfrisser en daarnaast ook voor de contacten met andere bestuurders en hun visie op 'de kerk' en hoe daar op een goede manier invulling aan te geven." Over de locatie en de verzorging is iedereen zeer te spreken. Met de suggesties van de deelnemers op details gaan we zeker aan de slag voor de studiedagen in het najaar.

Nieuwe cursus in de maak

In de komende maanden gaan we een nieuwe besturencursus voor 2016 voorbereiden. De sponsor (Stichting KSBW) maakt het mogelijk de cursus zeker nog twee keer te kunnen aanbieden. Die kans laten we natuurlijk niet lopen. Bij de aanmelding in het najaar van 2014 hebben we al een flink aantal mensen op de 'wachlijst' voor de cursus van 2016 moeten zetten. Maar er zijn nog plaatsen te vergeven. We denken ook expliciet aan jonge mensen die wel interesse hebben voor een bestuursfunctie, maar liever eerst deze cursus volgen om een beetje te weten wat het allemaal inhoudt. Ook zij zijn van harte welkom. Wanneer iemand nu al zijn interesse kenbaar wil maken, kan hij/zij een berichtje sturen naar: mfrederiks@bisdomhaarlem-amsterdam.nl

De geheime boodschap van getallen

We moeten misschien onszelf verplaatsen in de mens van de Oudheid om de verwondering over de getallen aan te voelen. Pythagoras meende dat het getal en de harmonische verhoudingen ten grondslag lagen aan heel de kosmos en ook aan de muziek: hoe mooier de verhouding, hoe welluidender de tweeklank: allereerst het octaaf, maar ook de kwint en de kwart. Augustinus is het van harte met Pythagoras eens en ziet het goddelijk mysterie aan het werk: al het vergankelijke, maar ook het onvergankelijke is gebaseerd op het getal dat zelf nooit vermindert of oud wordt, mijmert onze kerkvader. Dan komt hij te spreken over heilige getallen, waarbij hij eigenlijk in elk getal wel een verwijzing naar het mysterie herkent.

1 Het getal 1 is natuurlijk het meest bijzonder, uniek en zonder gelijke: geen wonder dat daarmee het geheim van God wordt aangeduid: enig, uniek, zonder gelijke. De eenheid van de schepping is een eenheid die vele heterogene delen integreert tot een eenheid. God zelf is daarentegen een volkomen eenheid.

3 Juist als zodanig ziet Augustinus in het getal drie de Triniteit aangeduid, de majesteit van God die zich als Vader en Schepper uit de hoogte laat kennen, ons nabij is komen in de Zoon als tegenover en ons van binnenuit bezielt door de Geest. De mens bemint God tevens in een drieslag: met hart, met ziel en vermogen. Bijzonder is dat ook voor Pythagoras het getal drie volmaaktheid uitdrukt: een getal waarvan de drie polen in een driehoek altijd contact hebben met de twee andere, geen is uitgesloten. Zo is de driehoek de ideale communicatie.

Augustinus ziet zelfs een drieslag in de geschiedenis werkzaam: van Adam tot Mozes, vóór de Wet, van Mozes tot Christus onder de Wet, en vanaf Christus in het tijdperk van genade.

4 Het getal vier verwijst naar de vier elementen: aarde, vuur, water en lucht, maar ook naar de vier temperamenten: flegmatisch, sanguinisch, zwartgallig, geelgallig. Geen toeval dat de parabel van de zaaier over vier manieren spreekt waarop het zaad terecht komt. Vier seizoenen, vier windrichtingen, het getal vier verzamelt de verschillen in zich, verwijst naar tijd en ruimte op aards niveau, terwijl het getal drie het goddelijk niveau aanduidt, maar ook de mens zelf.

7 Is het een wonder dat $3 + 4 = 7$, het goddelijke en het aardse te samen, het heilig getal van de bijbel? Weinigen staan erbij stil, dat de zevendaagse week het grootste en meest invloedrijke geschenk is van de bijbel aan de mensheid (de Romeinen hadden een tiendaagse week!). In het ritme van de week verbinden zich het goddelijke en het aardse niveau: de arbeid en de rust. Augustinus ziet vervolgens in de 153 vissen die gevangen worden bij de wonderbare visvangst even zo vele heilige getallen aan het werk: 3 en 3×50 (Pentecost = 50).

Als kind luisterde ik vaak naar de top 40. Een intrigerend plaatje was Het spel kaarten van Cowboy Gerard, over soldaten die naar de kerk gingen (op zich al bijzonder). Eén ervan moest bij de sergeant komen, want hij had zijn kerkboek niet bij zich en had een spel kaarten uitgespreid op de kerkbank. Hoe langzaam ook gezongen – duidelijk 50 jaar geleden – het is toch de moeite waard om het te beluisteren op youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=qnxg-ujhHxo>

Een mooie hommage aan Cowboy Gerard die dit jaar is overleden. Maar ook bijzonder hoe lessen van Augustinus de eeuwen trotseren en de top 40 kunnen halen! Ach en luister dan meteen even naar *Echad mi jodea*, het joodse liedje op Pesach, een mooie joodse parallel! <https://www.youtube.com/watch?v=1XU-3IuzPEE>

Marcel Poorthuis

Bij het lezen van de zomerse edities van de vele parochiebladen in ons bisdom mag je dat uiteraard doen op een zonnig terrasje met een glaasje frisse witte wijn... Zonnestralen vallen op de grote variatie in bladen qua inhoud en vormgeving. Veel pastores gaven in hun woordje tips voor een vakantie met God en wijzen op de betekenis van 'vacare Deo', je leeg maken voor God, als bron voor het woord 'vakantie'. Je geloof gaat toch mee op vakantie? En is het niet zo dat we dan vaker een kerk inlopen voor een kaarsje...? In deze zomeredities – opvallend – nog veel persoonlijke, enthousiaste, reisverslagen van de Romereis van mei jl.

Het leukste verslag van de bedevaart naar Rome van alle parochiebladen stond toch wel in **De Wegwijzer** (parochie **Ijmuiden** en **Driehuis**), geschreven door de 8-jarige Famke de Wit: "Er waren heel veel plaatsen en groepen uit Hilversum, Amsterdam, Haarlem enz. enz. en groepen: jongeren, tieners, gezinnen. Ik heb voorgelezen in de Sint Pieter. We hebben heel veel gezien. En heel veel gelopen. We zijn op bezoek geweest bij de Blauwe Zusters. We hebben met de zusters spelletjes gespeeld. We hebben van heel dichtbij de Paus gezien. Hij zoende alle baby's. We hadden een goede reisleader en gids. Reisleader: pastor Bert. En gids: Freek. Onze yell was: Allewio - allewio - allewio - waio - woef. Allewio - allewio - allewio - waio - woef. Wie de lof wie de bof wie de wie de wie de pest wie de dam wie de mart wie de lof bof bof. Allewio - allewio - allewio - waio - woef. Een pelgrimstocht is ook leuk voor kinderen."

Een spelletjesmiddag, zou je dat verwachten bij de kerk? Niet eerder iets voor een zorgcentrum? Niet voor de BOAZ-parochies, aldus een mooi verslag in **Rondom de toren**, van de parochie in **Overveen**. De communicantjes van deze regio hadden eind mei een leuke terugkombijeenkomst in de tuin van de kerk in Zandvoort met koekhappen, blikgooien, touwtjespringen enz. Maar er was ook Bijbels kwartetten en kerststal schilderen. De dag werd afgesloten met een maaltijd met kaasspiesjes, cake, buggles, Bossche bollen. Smullen dus, zeker na een dankgebedje van kapelaan Nico Kerssens. De kinderen hadden genoten en de dames die het georganiseerd hadden, waren tevreden.

Twee kleine berichtjes in het parochieblad van parochie HH. Engelbewaarders in **Badhoevedorp**, **Kerkklanken**, die voor de maand september van belang zijn. De eerste is over de doordeweekse eucharistieviering op de laatste donderdag van de maand, dat in september weer van start gaan. Maar, en dat begin september, namelijk vrijdagmiddag de vierde, een barbecue om alle vrijwilligers te bedanken voor hun inzet. En, ook hun partners en kinderen zijn welkom. Dat wordt gezellig.

Aanstaande priesters zijn in juni aan het seminarie afgestudeerd en beginnen na de zomer in hun (stage)parochie. Bijvoorbeeld Jan-Jaap van Peperstraten in de regio Klaverblad en Anton Goos in **Hilversum**. In het parochieblad **H. Vitus en H. Willibrord** heeft stagiair Anton een leuk woordje geschreven waarbij hij zich aan de gemeenschap voorstelt. Hij gaat er een pastoraal jaar doen. Verderop schrijven twee nieuwe, jeugdige, katholieken, Julian en Roeland (18), hoe zij tot geloof zijn gekomen en hoe zij de begeleiding naar de Doop hebben ervaren. Zeer inspirerend, deze getuigenis! Met een mooie foto waarbij pastoor Jules Dresmé Julian doopt.

In het parochieblad van de parochie Emmaus-Paulus - (ook) **Hilversum** en **Loosdrecht** - komt deze pastoor er minder fraai van af... Tot grote schrik van de jeugdige deelnemers van 'Rock Solid' (jeugd- en jongerencatechese na het Vormsel) had pastoor Dresmé een moord gepleegd. Op een thema-avond over mysteries moesten de tieners het mysterie van de vermoorde teddybeer oplossen. Via aanwijzingen werd de dader ontmaskerd. Het moordwapen en de moordplek werden niet onthuld maar later is het verhaal naar buiten gekomen dat de pastoor de beer een dutje had zien doen bij een boompje. De pastoor heeft hem toen vermoord met een rozenkrans. Vreselijk!

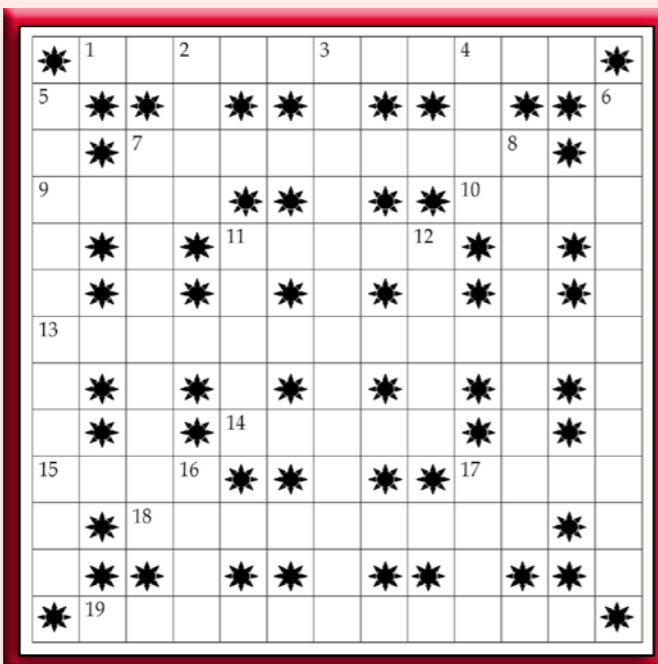

Jan Apeldoorn en Piet Louter zijn een wandeltocht naar Santiago de Compostella begonnen. Zo lezen we in **Van de duinvoet**, het parochieblad van **Schoorl**. In juni werd gestart met een stempel van de thuisparochie, toen door naar Castricum en Haarlem, richting Warmond, door Teylingen, op naar Den Haag en verder... Een leuk verslag met van dag tot dag hun belevenissen. We wensen hen een goede en inspirerende wandeltocht toe, onder de bescherming van de heilige Jacobus en met Gods zegen.

Bladerend door **AugustinusNieuws** van de Augustinusparochie in **Vijfhuizen** lezen we vele leuke artikelen en nuttige informatie van en over de parochie. De laatste twee bladzijden zijn echter leeg...blanco. "Jeugdpagina" staat erboven. Er wordt een oproep gedaan voor wie affiniteit heeft met jeugd en jongeren en die iets wil doen voor de Jeugdpagina. 'Slechts 7 keer per jaar...' staat er nog bij. Hopelijk is de volgende editie ook deze pagina leuk ingevuld. TIP: vraag de jeugd en de jongeren zelf :)

'n beetje crypto

Horizontaal

- 1.** Kunstuiting van een aandoening? **7.** Pluimvee kan schrijven, maar het is slecht leesbaar
- 9.** Rond dit meisje ligt een Arabisch land **10.** Een eruptie van een muzikale ouder? **11.** Bedankt Frans! **13.** Hierin leef je echt niet op grote voet **14.** Sprookjesachtig nummertje
- 15.** Dit stripfiguurtje is een drukke prater **17.** Als hij goed is, is hij niet vet **18.** Keren ze het geschrift om in de film? **19.** Legt men de draden in een kleine waterafvoer?

Verticaal

- 2.** Meisje van 69 cm met veel vuur **3.** Het kost geld als je de uitvoer optilt **4.** Hij is niet te dom voor het schilderwerk **5.** Een echt leeswerkje? **6.** Plant in een tijdschrift? **7.** Met semi-rode vloestof is het niet raszuiver **8.** Dit dier is een nudist **11.** Kopstoot in de sport **12.** Vrede-lievende prinses **16.** Pijnlijk dier **17.** Dit moet je in handen houden

Beste lezers en lezeressen,

Hierbij willen wij u namens de redactie en de jury hartelijk danken voor de enorme stapel inzendingen van de vakantiepuzzel in de vorige *SamenKerk*. De diversiteit aan inzendingen is fijn om te ontvangen; briefkaarten, ansichtkaarten, vakantiekaarten en natuurlijk de eigen ontworpen kaarten. Dank u dat u dit in groten getale wederom heeft gedaan.

De oplossing van de vakantiepuzzel luidt:

GEPREZEN ZIJT GIJ HEER DOOR ONZE ZUSTER MOEDER AARDE.

De jury heeft de volgende prijswinnaars getrokken:

- Mevr. M. Fakkeldij, Laren • C. Vreeken van Paassen, Blokker • Mevr. M.H. Uijtendaal, Haarlem • Mevr. C.M. Borsboom, Kortenhoeve • J.S.M. Bastein, Alkmaar • Mevr. B. Dijkstra-Mulders, Breezand • Mevr. N. Appelmann-Bijpost, Nibbixwoud • Dhr. van Kordelaar, Heerhugowaard • Mevr. A.C.J. van Langen, Heiloo • Dhr. Th. van Stiphout, Hilversum.

Namens de redactie van harte gefeliciteerd met uw prijs.
Petra Vermeer

Stuur uw oplossing o.v.v. naam en adres vóór 17 september 2015 naar de redactie van SamenKerk, Postbus 1053, 2001 BB Haarlem. Onder de goede inzenders worden een aantal cadeaubonnen verloot.

Oplossing zomerpuzzel 2015:

Een raadselachtig boek

'Een raadselachtig dossier' noemt auteur Agnes van der Linden het album dat de kleinzoon van architect Jan Stuyt haar liet zien. En raadselachtig is het. Voor het bisdom Haarlem-Amsterdam echter een bijzondere studie. Jan Stuyt (1868-1934) was immers samen met Joseph Cuypers de architect van de Nieuwe Bavo (de kathedraal in Haarlem), maar ook van het kleinseminarie Hageveld (in Heemstede), van de genadekapel en bedevaartskerk te Heiloo en van veel meer. En zijn jongste zoon, Paul, vader van de genoemde kleinzoon, was lange tijd beheerder van de schatkamer van de kathedraal. Op de dossiermap staat geschreven 'Teekeningen van de kinderen', maar die zitten er niet in. De inhoud bestaat voor het grootste deel uit twintig bladen in folioformaat. Op elk blad staat een handgeschreven stukje tekst, een regel muziekschrift, een foto, een aquarel of een tekening. Alle bladen zijn ondertekend en indien gedateerd: eind 1927-begin 1928. De map is eigendom geweest van Jeanne Louise Barozzi (1873-1956), echtgenote van Jan Stuyt. Maar wat is dit voor een map? Van der Linden vertelt over een spannend onderzoek. Een brief van Joseph Cuypers geeft aan dat Jeanne Barozzi een album wil samen stellen met bijdragen van verschillende kunstenaars. Zij verspreidde in haar kennissenkring lege bladen met het verzoek die 'gevuld' aan haar te retourneren. Maar waarom? Wellicht een album amicorum t.g.v. de zestigste verjaardag van haar man? Of bij gelegenheid van hun 20-jarig huwelijk? Zijn 30-jarig architectenjubileum? Uit eigen liefhebberij? In ieder geval laat het album iets zien van de vrienden- en kennissenkring van het echtpaar Stuyt-Barozzi. Een beschouwing van de bladen in de map en van diegenen die ze maakten, levert een prachtige schets op van een milieu van katholieke kunstenaars aan het eind van de jaren twintig van de vorige eeuw. Het boek is goed geschreven, duidelijk, zowel in stijl als in betooglijn, het is uitstekend gedocumenteerd en prachtig vormgegeven. Een aanrader!

Agnes van der Linden

Vrienden van Jan Stuyt en Louise Barozzi. Bijdragen aan een album anno 1928, Nijmeegse Kunsthistorische Cahiers 22, Nijmegen 2015.

isbn 9789491226007

176 pagina's, rijk geïllustreerd, full colour

€ 14,50.

Heilige Franciscus: Zien zoals God ziet

Met de keuze van de naam Franciscus door onze paus bij zijn keuze tot Bisschop van Rome in maart 2013 vestigde hij daarmee ook de aandacht op de bekende heilige uit Assisi, die leefde van 1181 tot 1226. Waarom had en heeft Franciscus als bedelmonnik zo'n aantrekkingskracht? Wie of wat was zijn inspiratiebron en wat is zijn spiritualiteit? Was dat omdat hij zijn rijke levensstijl inruilde voor armoede? Was dat omdat hij de Kerk nieuwe, evangelische, elan gaf na een periode van verval? Diverse losse artikelen en opstellen over dit onderwerp van de hand van Jan Hoerberichts zijn gebundeld in dit boek. Franciscus' levenservaringen vormen de basis van zijn originele en open spiritualiteit. Daarin vormt de heropbouw van een vervallen samenleving een wezenlijk element. Franciscus weigerde langer deel te nemen aan de groeiende geldeconomie van zijn tijd. Samen met zijn medebroeders bouwde hij aan eigen, Franciscaanse, economie, die recht aan de armen. Dat was de opdracht waarvan deze populaire heilige meende deze hem door de Heer gegeven. In deze tijd dat de economie weer aantrekt (voor iedereen?) zou het goed zijn om de inzichten van Franciscus te leren kennen. Een boek om nu te bestellen om vóór, op of na 4 oktober, Franciscus' feestdag, te lezen.

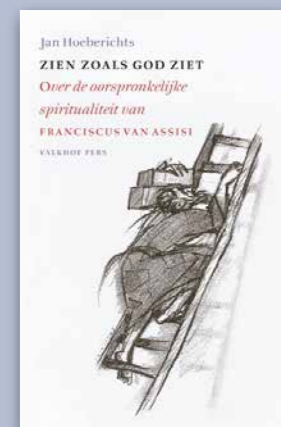
Jan Hoerberichts

Zien zoals God ziet. Over de oorspronkelijke spiritualiteit van Franciscus van Assisi

isbn 9789056254278

www.valkhopers.nl

€ 17,50

< 1. TV-serie over Sint Benedictus

Omroep RKK zendt in september op televisie een nieuw vierluik met Antoine Bodar uit, dit keer over Sint Benedictus van Nursia, de vader van het westerse monnikendom. De vier afleveringen worden uitgezonden op zaterdagavond 5, 12, 19 en 26 september vanaf 17.50 uur op NPO 2. De geestelijke nalatenschap van de heilige Benedictus van Nursia (480-547) is van grote invloed geweest op de ontwikkeling van Europa na de val van het West-Romeinse Rijk. Zijn kloosterregel heeft door de eeuwen heen miljoenen mensen geïnspireerd, zowel binnen als buiten de Rooms-Katholieke Kerk. Benedictus - zijn naam betekent 'gezegende' - is patroon van Europa. "Kenmerkend voor Benedictus is zijn mildheid. Die staat garant voor een evenwichtige spiritualiteit. Je moet mensen niet overbelasten maar ook niet onderbelasten", aldus Bodar, die ervoor koos om Benedictus' kloosterregel - *ora et labora* - tot leidraad van zijn vierluik te nemen. "Werken en bidden zijn in evenwicht. Benedictus vond dat monniken altijd hun verstand moesten blijven gebruiken en in niets moesten overdrijven. Hij hield van harmonie in elk hart." >

< 2. Bezielingsdag Caritas over spiritualiteit Paus Franciscus

Ook in ons bisdom geven velen inhoud aan hun geloof door een hartelijke inzet voor mensen in moeilijkheden. Voor hen organiseert de Dienst Caritas van het bisdom de jaarlijkse bezielingsdag, dit jaar op 17 oktober in missionair centrum Heiloo. Nikolaas Sintobin SJ, o.a. internetpastor, verzorgt de inhoud. Inspelen op de noden van Kerk en samenleving is van oudsher het oogmerk van de Jezuïeten. Ook Paus Franciscus is als Jezuïet gevormd door de spiritualiteit van de stichter van de Jezuïeten: Ignatius van Loyola. Centraal in de Ignatiaanse spiritualiteit staat de ervaring dat we God kunnen vinden en dienen in alle dingen. Deze ervaring zelf leren herkennen helpt in de zorg voor mensen die een steun in de rug nodig hebben. Als ook bij samenwerking en zoeken naar nieuwe wegen. Info: Anita Witte (awitte@bisdomhaarlem-amsterdam.nl). >

< 3. Ontdek de monnik in jezelf

Kom op adem in de Abdij van Egmond op zaterdag 3 oktober met Leo Fijen. 'Ontdek de monnik in jezelf', is de uitdaging van deze eendaagse retraite voor iedereen die op zoek wil naar zijn of haar diepste inspiratiebron. Of u nu wel of niet bekend bent met het kloosterleven maakt niet uit. Tijdens deze abdijsdag gaan we, met behulp van de levenslessen van de monniken, op pelgrimstocht om de weg naar bezieling opnieuw te vinden. U bent een dag lang te gast bij de benedictijner monniken van de St. Adelbertabdij. Zij vertellen hoe zij hun inspiratie levend houden, in gesprekken, in samen de stilte vieren van het gebed. Deze unieke dag leert je stappen te zetten die u kunt meenemen naar het drukke leven van alledag. Het ochtendprogramma wordt geleid door Leo Fijen die in vele kloosters met religieuzen sprak. Hij maakte daarover tv-programma's en schreef diverse boeken. De kosten bedragen € 55,00 p.p. Inschrijven via: www.abdijvanegmond.nl/benedictushof-cursussen/kloosterdagen Info: 072-5062786 >

< 4. Klimaatloop 3 en 4 oktober regio Alkmaar

In december besluiten wereldleiders in Parijs over het klimaatbeleid voor de komende decennia. Ook de Nederlandse kerken gaan op weg naar een rechtvaardig klimaatbeleid. Dit is het moment: Loop mee en maak 2015 het jaar van de hoop! Op zaterdag 3 oktober en zondag 4 oktober vindt de klimaatloop met als thema 'rechtvaardigheid'. De wandeltocht begint zaterdag om 10.00 uur op het Waagplein in Alkmaar. Op zondag gaat de tocht van Heiloo naar Castricum. Tijdens de tocht worden op bijzondere plekken momenten van bezinning verzorgd. Info en aanmelding: www.klimaatloop.nl >

> 5. Zeventien tieners voor Tienerkamp Break Out

Zeventien tieners hebben drie dagen deelgenomen aan tienerkamp Break-Out, dat het jongerenpastoraat van het bisdom had georganiseerd. Woensdagochtend 8 juli ging het kamp van start op het heiligdom in Heiloo. In verschillende teams streden de tieners om punten in de zoektocht naar hun team. Heilige Petrus, Paulus en Johannes waren de heiligen die de teams als voorbeeld aannamen. Donderdagmiddag werd bij het Uitgeestermeer doorgebracht. Ieder team bouwde zijn eigen vlot om vervolgens op het water een kort parcours af te leggen. Het team van Petrus won de race, maar het was uiteindelijk niet genoeg om team Johannes die op dat moment aan kop stond voorbij te gaan in het algemeen klassement. Door de dagen heen werd er niet alleen gezocht naar wedstrijdpunten, maar ook naar God. Wie is Hij, wat betekent God voor ons? Dit waren de vragen die centraal stonden. Tijdens een mooie gebedsavond was er tussen alle gekheid en drukte in ruimte voor de stilte. Tieners konden het sacrament van boete en verzoening ontvangen, iets uit de Bijbel lezen of het schrijven van een persoonlijk gebed. Vrijdag werd het strand van Egmond in beslag genomen. Het weer was een stuk beter en perfect voor een lekkere duik in zee en een potje volleybal. De teamvlaggen werden stevig in het zand gezet, zodat iedereen goed kon zien wie we waren en waar we zaten. Aan het einde van de middag werd het kamp afgesloten met een eucharistieviering in het Julianaklooster. Ouders, broers en zussen, opa en oma waren erbij. Tijdens de daaropvolgende maaltijd werd de felbegeerde prijs uitgereikt aan team Johannes die de koppositie had weten vast te houden. >

> 6. Retraite over (aarts)engelen

De dagen 29 september en 2 oktober zijn in de liturgische kalender verbonden met de (aarts-)engelen. Engelen bestaan niet, zingt een populair liedje. Maar zeker wel... ze hebben de taak ons te beschermen en ons steeds dieper binnen te voeren in het mysterie van Gods liefde. De Heilige Schrift leert dat ieder mens, hoe klein of gering ook, een eigen engel heeft, een beschermengel, over wie Jezus leert in het Mattheusevangelie (Mt. 18,10). De retraite in het Julianaklooster (Heiloo) is van 17-20 september. De meditatieve lezingen worden verzorgd door rector Nars Beemster en pater Gerard Wijers sss. De kosten bedragen € 142,50 p.p. Info: www.olvertwood.nl / 072-505 1288 (werkdagen, behalve woensdag, tussen 9.00-14.30 uur). >

> 7. Mariakerk Heemskerk 50 jaar

In de Heemskerkse Laurentiuskerk waren in 1963 op de zondag maar liefst zes HH Missen; evenals in een noodkerk aan de Kerkweg. Tijd voor een tweede kerkgebouw. In 1965 werd deze ingewijd, de Mariakerk aan de Spoellaan. Op 28 augustus is het eigenlijke gouden jubileum van de kerk, gevierd met een feestelijke viering. Maar dit jubileum wordt gevierd in de feestweek van 4-11 oktober, met speciale vieringen en activiteiten voor alle groeperingen in deze parochie. Op 28 augustus is een jubileumboek over 50 jaar Mariakerk aan pastoor-deken Ton Cassee aangeboden en aan de kerk werd een speciaal schilderij van de H. Maagd Maria (van mevrouw Jet Snoek) cadeau gedaan. >

> 8. Grensoverschrijdend gedrag

De Bisschoppenconferentie en het bestuur van de Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR) hebben het R.K. Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag ingesteld voor meldingen waarbij pastorale krachten, vrijwilligers en anderen, die werkzaam zijn voor of namens de RKK in Nederland, de gedragscode overtreden. Deze gedragscode trad per 1 juli in werking. De gedragscode beschrijft wat onder grensoverschrijdend gedrag wordt verstaan, bevat concrete normen en geeft een helder beeld van gepast en ongepast gedrag. Het gedrag van degenen die pastoraal werkzaam zijn kan mensen inspireren en motiveren. Wanneer dat gedrag echter grenzen overschrijdt, kan het ook aanstoot geven en het geloof van mensen ondermijnen. Het bevorderen en handhaven van de sociale veiligheid in de RK Kerk is van groot belang. Info en meldingen: www.meldpuntgrensoverschrijdendgedragrkk.nl (Postbus 13277, 3507 LG Utrecht, tel. 06-24955899). Vertrouwenspersoon in het bisdom Haarlem-Amsterdam: diaken dr. S.H.M. Baars (sbaars@tiltenberg.org).

3

>

4

>

5

<

6

<

7

<

8

<

VREEKER BEGRAAFPLAATSSERVICE

www.begraafplaatservice.nl

Padverhardingen
Groenbeheer
Boomverzorging
Beschoeiingen en keerwanden
Oplossingen voor grondwateroverlast
Knekelputten
Grafbekisting, loopplanken en transportkar
Natuursteen, Grafmonumenten

Grafdelven
Graven ruimen
Op- en herbegraven
Grafkelders
Urnen bestemmingen
Aanleg en uitbreiding
Renovatie en herindeling
Onderhoudswerkzaamheden

De Hout 47, 1607 HB Hem
T: 0228-544484 • F: 0228-544651

Met zorg betrokken

Monumentenwacht Noord-Holland

Bouwkundige inspecties en adviezen aan particulieren, ondernemingen, stichtingen en overheden over monumentale gebouwen in Noord-Holland

- Beoordeling van offertes en prijsopgaven
- Bereikbaarheids- en veiligheidsplannen

info@monumentenwachtnoordholland.nl
www.monumentenwachtnoordholland.nl

T: 075 6474588
F: 075 6474593
Veerdijk 32, 1531 MS Wormer
Postbus 79, 1520 AB Wormerveer

Wereldjongerendagen 2016

Voor de 14e keer wordt volgend jaar de WJD georganiseerd, het grootste internationale jongerenevenement ter wereld. Komend jaar worden er weer miljoenen jongeren vanuit de hele wereld verwacht en ook paus Franciscus is erbij. Voor de tweede keer is de WJD in Polen en gemiddeld eens in de zes jaar in Europa, een unieke kans dus nu de WJD zo dichtbij is. Jong bisdom Haarlem-Amsterdam is er volgend jaar ook bij en nodigt je uit om van 20 juli t/m 2 augustus 2016 mee te gaan!

De reis

Woensdagochtend 20 juli vertrekken de bussen vanuit Haarlem richting Krakau, maar niet voordat we elkaar eerst beter hebben leren kennen. Daarom maken we een omweg om uit te komen in Praag voor het voorprogramma. De hoofdstad van Tsjechië staat bekend als één van mooiste steden van Europa, met vele bijnamen zoals 'de gouden stad' en 'de stad van de honderd torens', maar wat je misschien nog niet wist, is dat Praag ook vele bijzondere geloofsverhalen heeft te vertellen.

Praag

In Praag verblijven we in een youth hostel en leren we de gemeenschap Sant'Egidio kennen. Deze gemeenschap is ontstaan uit een groep studenten, die vanuit hun geloof vrienden zijn geworden met de armen van Praag, onder wie daklozen, Romakinderen en ouderen. Tijdens het voorpro-

“Wat me het meest heeft geraakt is de stilte van zoveel mensen bij elkaar die bidden.” Tara

gramma maak je nieuwe vrienden, raak je geïnspireerd door de bijzondere verhalen en vervolg je de reis als 'rijker' mens. Uiteraard is er genoeg ontspanning om alle indrukken te verwerken en zorgen we dat je helemaal klaar bent voor de WJD!

“Wat mij vooral bij zal blijven is hoe makkelijk je leuk contact maakt met mensen uit de hele wereld.” Yaela

De WJD

Op maandag 25 juli vertrekken we naar Krakau en maken daarbij onderweg een tussenstop in Auschwitz, het grootste vernietigingskamp uit de Tweede Wereldoorlog. Na het bezoek aan deze indrukwekkende plaats vertrekken we naar onze eindbestemming Krakau. Daar beleef je met miljoenen andere jongeren vanuit de hele wereld en paus Franciscus de WJD. In de nacht van 30 - 31 juli slaap je met ongeveer drie miljoen andere jongeren in de open lucht. Een ervaring om nooit meer te vergeten! Maak je tijdens de reis geen zorgen over vervoer en maaltijden, want alles wordt voor je geregeld. Oh ja, we werken er hard aan maar het programma is nog onder voorbehoud.

Meer info:
www.jongbisdomhaarlem.nl

